

AUDIOTRANSRIPTIE EXPERIMENT 5 – 17 JAN 2024 @ KMSKA

Onderzoeker: Sofie

Facilitator: Ruth

Deelnemers: Ch., K., Jo., Ev., El., Sa.

INTRODUCTIE

Onderzoeker [00:00:15] dank je wel om hier allemaal te zijn. Ik zal misschien kort even zeggen wat de aanleiding is om hier te zijn. Ik ben bezig met mijn master kunsteducatie. En één van de opdrachten die we krijgen is om artistiek onderzoek te doen en omdat ik altijd een fascinatie had voor vertraging, verstillings, mindfulness en kunst en dacht ik hoe kan ik dat combineren, hoe kan ik van kunstbeleving een meer lichamelijke ervaring maken. Omdat zelf voel dat in mijn leven mijn lichaam meer en meer mijn kompas is geworden mis ik dan nog wel vaak als ik op plekken kom waar ik heel cognitief gestimuleerd wordt, dan weet ik soms niet meer [00:01:12] [0.0s] waar mijn lichaam is en ik merk ook in musea hoeveel informatie er op je afkomt en dat musea ook heel graag informatie geven en ik dacht hoe kan ik daar een nieuwe beweging in brengen door met ons lichaam aan de slag te gaan en ook eens te kijken welke informatie leeft in ons en wat kunnen wij hier als bezoekers meebrengen van informatie in plaats van alles te lezen op bordjes of alles verteld te krijgen door een gids. en vandaag is een heel speciaal moment want we hebben al 4 keer dit experiment gedaan, ik heb het zelf in Skopje gedaan, in Noord-Macedonie, ook heel bijzonder, maar ik heb vandaag gekozen om jullie uit te nodigen omdat jullie allemaal ook professioneel affiniteiten hebben met dit museum en museumwerking en ik vind dat heel belangrijk om te horen hoe dat er voor jullie is. We doen dus niet alleen vandaag onze experimenten, daarna doen we nog een kleine nabespreking om eens te horen wat is dit nu, wat hebben we gedaan, want het is deel van het proces de Ik ben altijd maar aan het onderzoeken hoe kunnen we dit beter doen, kunnen we dit aanpassen. Wat is hier voor nodig om hier echt iets heel goed van te maken. En ik heb Facilitator uitgenodigd omdat bij de insteek rond lichamelijkeheid en kunstbeleving, ik had meteen een associatie met opstellingswerk, ik weet niet of jullie dat kennen, opstellingswerk, maar Ruth gaat jullie uitleggen omdat zij omdat zij professioneel opsteller en ik kan zelf zoiets niet begeleiden, dus ik leer heel graag van Ruth hoe dat dan kan werken. En samen zoeken we dan hoe werkt dat nu in een museum, zonder dat dat therapie is want opstellingswerk is een therapeutische methode horen, mijn bedoeling is dat het hier over kunstbeleving kan gaan dus daar zijn we samen in aan het zoeken. Maar het is wel de facilitator van vandaag, dat wil zeggen dat ik mij bezighoud met de opnames en de [00:03:46]..... [0.0s] dingen en de data analyse en de [00:03:46].... [0.0s] dingen die erbij komen.

Facilitator [00:04:01] Ik ben Ruth. Ik ben gestalttherapeut en psycholoog van opleiding en dat is ook mijn werk op dit moment en de vraag kwam ook een beetje van opstellingswerk, kunnen we dat gebruiken? Een aantal mensen kennen dat, dat idee?

K. [00:04:17] Ik ken het van iemand die het heel goed kent, maar ik heb het zelf nog niet ervaren.

Facilitator [00:04:25] Het is een methodiek, een systeem die een aantal mensen gaat opstellen in de ruimte, om dan te kijken van waar zit de dynamiek en waar zit eventueel gewaarzijn, waar zijn eventueel emoties, om dan te kijken op welke manier dat invloed heeft op elkaar. En het idee of de achtergrond is om eigenlijk te gaan kijken van, niet om hier vandaag therapeutisch werk te gaan doen, niet om bepaalde emoties of bepaalde dingen therapeutisch te gaan benaderen, maar echt die methodiek te gaan gebruiken om de beleving van een kunstwerk in te voelen. Opstellingswerk wordt vaak gebruikt in familieopstellingen, organisatieopstellingen, eventueel interne processen die worden opgesteld. En wat gebeurt er dan? Dan gaat er één iemand een beleving vertellen en andere mensen gaan invoelen hoe dat is om een stukje ten dienste van die opstelling, de vraagsteller te gaan staan eigenlijk, ik merk dat ik dat nu wat warrig uitleg.

Onderzoeker [00:05:38] Maar dat gaat straks ook wel..

Facilitator [00:05:40] Wat duidelijker worden. Wat is vooral vandaag de bedoeling eigenlijk is dat je wat gaat gaan voelen in uw lijf. We gaan jullie uitnodigen om weg uit het hoofd te gaan en echt wel te gaan beleven. En dat we dat gaan doen aan de hand van drie oefeningen waarbij dat we dat ook wel een beetje mee opbouwen. Ik ga dat stuk gaan begeleiden. Het belangrijkste is dat er niks fout is, dat eigenlijk alles oké is. Dus ook als je voelt van ik moet hier precies iets gaan gewaarworden of ik moet hier iets gaan voelen, dat hoeft niet. Eigenlijk is alles oké. Hetzelfde met het feit dat wij hier in een museum zijn, dat er hier ook zijn mensen gaan rondlopen, dat dat ook invloed gaat hebben. Laat dat ook maar gewoon bestaan of laat dat dan ook maar gewoon zeggen. Voilà, dat is een beetje, denk ik, mijn achtergrond, mijn uitleg.

Onderzoeker [00:06:33] Want ja, het is misschien ook belangrijk om te zeggen: er is ook een bepaalde museumhygiëne die we hier moeten toepassen. Wij hebben Jo. hier bij, Jo. is publiekswerker bij het KMSKA. Jo., leg eens uit, wat mogen wij doen en wat mogen wij niet doen? Wij moeten een bepaalde afstand houden ten opzicht van de werken....?

Jo. [00:06:56] Ja, dat is het belangrijkste.

Onderzoeker [00:07:05] Niets aanraken, voor de rest mag je zingen springen, zitten, liggen

Jo. [00:07:08] Niet aanraken en neem voldoende afstand en niet roepen.

Onderzoeker [00:07:11] Als we daar mee rekening houden dat lijkt me redelijk... Want soms is het zo dat je afstand neemt van bepaald werk omdat je ernaar wil kijken, maar ondertussen kom je dan wel heel dicht bij de ander werk. Dus daar moet we ons gewoon even van bewust zijn.

Jo. [00:07:39] Ik ben Jo., ik ben publiekswerker in het KMSKA.

Facilitator [00:07:45] Misschien is het goed te vertellen met welk idee, met welke de verwachting dat je hier zit.

Jo. [00:07:51] Ik heb oprecht geen idee, ik ben hier gewoon ingestapt. Ik dacht het lijkt me interessant. Ik wil het wel zien, open geest en we zien wel wat eruit komt. Met dat idee ben ik eringestapt. Voor de rest ik weet niet of er nog belangrijke dingen zijn

K. [00:08:12] Mijn naam is K.. Verwachtingen? Ja, ik vind het heel plezant dat ik niet echt weet wat er gaat [00:08:18]gebeuren..... [0.0s] Maar ik heb toch, voor zover ik Sofie ken, toch wel een idee, dat waar ze mee bezig is, dat dat heel zinvol en relevant is. Niet alleen om

zelf mee te maken, maar ik ben ook zeker dat dat mij gaat inspireren om zelf in het gidsen, wat niet mijn echte job is by the way, ik zeg altijd dat dit mijn therapie is voor mijn andere job, dus ik ben zeker dat dat heel boeiend en heel zinvol gaat zijn. Ik heb er heel veel zin in.

Ch. [00:08:48] Ik ben Ch.. Ik werk ook als publiekswerker, meer dan in museum M in Leuven. En ik heb drie maanden geleden, twee maanden geleden, met Sofie een gesprek gehad ook rond uw onderzoek, maar een beetje een andere insteek en ze vertelde daarover instant enthousiast. Maar ik ben hier ook gewoon met een open blik, want ik kan er mijnook nog niks super concreet bij voorstellen. Dus ik laat het ook gewoon over mij heen komen.

Ev. [00:09:13] Ik ben Ev., collega van Sofie. Ik werk voor de tien musea rond inclusie en duurzaamheid en ik coördineer het publiekswerkersoverleg elke maand. Ik kom, misschien goed om te weten, uit de sociale sector. Twintig jaar met inburgeraars gewerkt in Atlas en ook rond cultuur. Maar ik bots hier zelf wel soms op de drempels van kunstbeleving en hoe kan je dat opentrekken? Dus ik zit hier vanuit de job om echt open [00:09:40]te [0.0s] voelen van wat is er mogelijk. En zelf ook benieuwd, ik heb een opstelling eens twee keer gedaan, maar heel organisch met therapeuten met [00:09:49]cursus. [0.0s] Ik weet niet of dat al in de buurt komt van een echte, maar ik vond dat ongelooflijk wat dat al mijn [00:09:54]cursisten [0.0s] teweeg bracht. Ja, heel nieuwsgierig.

El. [00:10:02] Ik ben El.. En ik ken Sofie van het fotomuseum, daar geef ik rondleidingen, we zijn ook veel met slow art bezig en dat boeit me ook enorm. Ik vind dat heel fijn om te doen ook, omdat je inderdaad ook voelt dat die groep altijd kei verrast is. Maar ik ben ook heel nieuwsgierig naar de combinatie met opstelling. En daarnaast geef ik ook les in tekenkunst en ik probeer ook tijdens mijn lessen, toch zeker bij de kinderen, om daar ook altijd zo een beetje mindfulness in te steken. Zeker als je naar uw eigen werk kijkt, ik vind dat heel fijn. En daarnaast ben ik zelf ook maker en steek ik dat er ook allemaal in in mijn eigen werk. Dus mijn verwachtingen zijn, ik weet niet, gewoon kijken.

Sa. [00:11:28] Ik ben Sa., een collega van Ruth, ik ben ook gestattherapeut, opsteller en ik werd gevraagd om een beetje mee te komen kijken naar de methodiek en hoe het allemaal in elkaar zit, dus ik ga eens stukje meedoen en een stukje observeren.

Facilitator [00:11:28] Ja, voel ook maar wanneer je deelneemt of wanneer je zegt van ik ga er hier. ...

Sa. [00:11:33] Ik ga er af en toe eens uit want anders, ik ken mezelf en ga ik er zo in op en dan achteraf denk ik oh wacht.

Facilitator [00:11:38] Wat is er hier nu net gebeurd?... Wel een beetje spannend om die blik mee te hebben vandaag.

Facilitator [00:11:50] Of dat is een beetje de uitnodiging ook vandaag, vanuit de nieuwsgierigheid. Ik ga dat wel begeleiden. Ik ga dat ook wel zo duidelijk mogelijk proberen doen. Maar stel dat je vragen hebt of dat er dingen onduidelijk zijn, laat maar gewoon weten. Dus alles is oké, dus niks juist of fout, dat heb ik al gezegd en we gaan wat bewegen. We gaan wat dingen ervaren, we gaan de uitnodiging krijgen om wat in uw lijf te komen. En ik ga telkens ook wel zeggen wat we precies gaan doen. Het zijn drie oefeningen, eerst een stukje individuele oefening en dan de laatste oefening gaat wat meer de methodiek van opstellingenwerk op zich gaan gebruiken waarbij dat we vanuit de beleving van één iemand van ons gaan kijken naar een kunstwerk en dat de anderen dan eigenlijk een bepaalde rol gaan innemen vanuit die beleving of die blik van één iemand. Maar dat wordt dan straks nog wel duidelijk. Maar ik wil dat misschien nu al wel gezegd hebben. Om even toe te komen stel ik voor dat we een soort van mindfulness ademhalingsoefening doen om even in ons lijf te komen. Dus je mag een gemakkelijke positie kiezen. En je mag je ogen sluiten of naar een punt staren op de vloer, wat op dit moment comfortabel voelt. Je kijkt eens even of je met uw aandacht naar uw ademhaling kunt gaan. Gewoon registreren hoe dat hier en nu met uw adem is gesteld, hoe je inademt, hoe je uitademt. Kijk dan eens of je je ademhaling iets dieper kunt maken. Dus iets langer in- en iets langer uitademen. Terwijl je zo met uw aandacht bij uw ademhaling zit, kijk dan eens of dat je uw aandacht ook kan verbreden naar de rest van je lijf. Opnieuw vanuit de nieuwsgierigheid van hoe is het met mij hier en mijn lichaam gesteld? Misschien is er spanning of tinteling, koude, warmte. Zonder oordeel gewoon vaststellen hoe dat het op dit moment is. Kijk dan eens wat de volgende vraag met jou doet: als je één woord zou kunnen plakken op wat je op dit moment ervaart in je lijf, in je lichaam, wat zou dat dan zijn? Misschien komt er iets, misschien komt er ook niets, ook dat is oké. Misschien is uw aandacht helemaal weg en dat is prima. Breng je aandacht dan gewoon terug naar mijn stem. Als je zo een woord of verschillende woorden wat te pakken hebt, breng dan uw aandacht terug naar uw ademhaling. Adem nog eens diep in en lang uit. En dan mag je op jouw tempo of wanneer je je heel comfortabel voelt terug langzaam je ogen openen en terug in deze ruimte komen. Ondertussen gebeurt er van alles. We zijn een experiment aan het doen. We gaan er nu geen woorden aan geven, maar we gaan gewoon door naar de eerste oefening en naar het schilderij, stel ik voor.

Sofie [00:16:39] [00:16:39] Het is wat. Veel van die beelden. En voor de focus. En door. Iedereen. Altijd. [17.2s]

Facilitator [00:17:01] Ik stel voor om het sowieso te gaan gebruiken vanaf dat we dat we de oefening doen. Nu was dat even hier ...

Jo. [00:17:05] Dan zitten we ook meer in die cocon, zo.

Facilitator [00:17:08] Ja, ik had dat nu ook al kunnen doen. Het is de eerste keer dat we het nu gebruiken. Dus we gaan wel technisch moeten kijken ook. Ja, maar het is wel inderdaad het idee dat we elkaar gaan horen.

Ev. [00:17:18] Dat werkt gewoon?

Facilitator [00:17:22] Dat gaan we ook meteen even testen.

OEFFENING 1

Facilitator [00:18:29] Ik ga een iets vertellen en checken. Stel dat er iets technisch misloopt, geef ook maar een seintje, dan proberen we dat op te lossen. Ik ga zo meteen vragen om de oefening te doen en ik ga ook rondkomen vandaar dat ik de micro vastheb. Ik ga ook vragen of jullie allemaal iets willen delen, goed? De eerste oefening: dit schilderij hebben we gekozen. En kijk maar zo, stel dat je zegt van oké, ik wil een positie zoeken ten opzichte van dat schilderij, zowel qua afstand en nabijheid als qua kijkrichting. Zo, wat is op dit moment een beetje gevoelsmatig, wat is passend? Wat klopt voor jou? En neem dan maar wat tijd in om dat wat te zoeken, dus naar een positie hier in de ruimte. En ik ga dan zo meteen even rond komen hoe dat voor jullie is.

K. [00:20:42] Dan ben ik eerst verder gaan staan en nu sta ik links en dat voelt het juiste.

Facilitator [00:20:48] Een beetje vanuit het contact met die vrouw, er gebeurt iets, je gaat ook rechter gaan staan?

K. [00:20:57] Ja, dat is onbewust, het contact met die vrouw, maar ook daar ligt zoiets op de grond helemaal links en ik wou zien wat dat juist was. Dus jij zou de linkerkant van dat hele werk sprak mij meer aan, wou ik dichterbij zijn.

Facilitator [00:21:15] Ja. Er komt iets van beweging naar links en iets dat je aantrekt in [00:21:19]dat.... [0.0s] Rechtstaande en ook iets links dat daar gebeurt.

K. [00:21:32] Ja, ik stond eerst op net dezelfde plek als El. en ik was ook wat getriggerd door heel de groep, maar ook door die vrouw. Maar dan ben ik gaan zitten. Ik vind dat die zoiets heel krachtig, respect, heel die scene en ik ja, instinctief denk ik wou ik mijzelf niet op dezelfde hoogte zetten en ook misschien gaan zitten van ook van dat dat verhaal dan rustiger tot bij mij zou kunnen komen.

Facilitator [00:22:03] Het is echt het zoeken naar rechtstaan, zitten, op welke manier kan het verhaal het best tot mij komen?

K. [00:22:08] Ja, ja, inderdaad ja. En ook zo'n beetje als ja, zoals in Het is iets.. er zit heel veel in, denk ik, hoop ik, zie ik. En dan, als je zo gaat zitten, ja zoals bij een toneelstuk of een film of een... Van bring it down.

Facilitator [00:22:27] Ja, je gaat ook een beetje achteruit leunen zo terwijl je het zegt.

K. [00:22:31] Ja, van ik ben hier nog niet direct terug. Ik heb het mijzelf ook gewoon comfortabel gemaakt.

Facilitator [00:22:38] Er komt iets van laat mij hier nog maar even vertoeven....

K. [00:22:43] Ja, ik ben ook toe aan rust, dus ik heb zoiets van oké, dat is rust denk ik, voor een stuk toch? Ik ga mij daar zelf ook rustig bij zetten.

Facilitator [00:22:49] Ja, rust en toeschouwer en erbij zitten. Dank je wel. Hoe is het hier?

Ev. [00:22:59] Ik stond hier tijdens de uitleg bij het begin al. En ik dacht toen al eigenlijk lijkt het het juiste perspectief en ben wat gaan rondwandelen en iets dichterbij gaan staan. Maar dan dacht ik nee, ik hoor er niet bij. Dus ik moet naar achter, want ik ben echt wel toeschouwer. Er gebeurt iets waar ik geen onderdeel van ben. En deze afstand, want als ik te ver ging zijn, dan bleef er te veel nieuwsgierigheid. Dus ik moest wel iets dichterbij komen, maar ik heb wel het gevoel dat ik het zo centraal het beste kan bekijken.

Facilitator [00:23:31] Oké, dus er was iets van...Eigenlijk van in het begin?

Ev. [00:23:34] Het klopt ja. Ik had direct zoiets van dit is het... Ik heb van iedereen hier de beste positie gekozen.

Facilitator [00:23:40] En echt ook overtuigend dat je zegt van dit klopt, van dit is het juiste voor mij. En je zegt ik heb wel wat gezocht en er komt ook iets van geen deel uitmaken van...

Ev. [00:23:51] Ja Nee. Het valt heel erg zo.... Ze hebben hun eigen systeem. Zij is daar de bazin of zo? En die hebben dat allemaal afgesproken en ik, nee, nee, ik heb daar niks op te zeggen. Ik hoor daar niet bij, maar positief. Maar ik ben toeschouwer wel.

Facilitator [00:24:08] Ja, oké, ze hebben een eigen systeem. Ja, laat ze maar doen, zo iets? Van ik heb daar niks op te zeggen. Je ben er ook wel toeschouwer bij. Ik ben wel aanwezig.

Ev. [00:24:18] Ik mag kijken, maar ik weet niet wat zij juist van plan zijn of hoe lang dat hun werkdag nog duurt of wie dat wat heeft afgesproken, de taken, het is heel veel dat mij nieuwsgierig maakt, maar het is ook niet om gewoon te kijken.

Facilitator [00:24:34] Oké, ja, dank je wel. Hoe is het hier?

Ch. [00:24:39] Ja, ik vind dat ik de beste plek heb. Ja, in de zin dat ik er ook direct stond en er al helemaal niet bij stilgestaan heb, die vrouw waar jij het over had, die rechtstaat die is mij eigenlijk amper opgevallen. Ik wou vooral op ooghoogte van die mensen die daar heel geconcentreerd aan het werken zijn en dat het moment dat die opkijken dat er kan contact gemaakt worden, maar allemaal onbewust ook, hier sta ik op de beste plek.

Facilitator [00:25:13] Zo'n beetje de neiging [00:25:13].... [0.0s] de neiging van oogcontact te maken, want ik ben er als jullie contact, zoiets

Ch. [00:25:19] Ja, zo voelt dat bij mij

Facilitator [00:25:21] van hoe kan ik met de mensen die neerzitten op het schilderij, zoiets, contact maken?

Ch. [00:25:26] Ja, en ik dacht even, ik ga wat dichterbij proberen, maar dan verlies ik zelf het overzicht, dus dat voelde ook [00:25:31]wel.... [0.0s]

Facilitator [00:25:34] Hier is de neiging om wat dichterbij te gaan, maar het overzicht werd dan precies, ging dan precies wat weg. Oké, ja, dank je wel. En hier?

Jo. [00:25:48] Eigenlijk een beetje hetzelfde. Vanaf dit punt kon ik echt de gezichten zien en kijk ik zo hun kant op. Als ik rondwandelde dat contact, dat was minder. Ik beeld mij ook in, moest ik dit schilderij maken, dat dit ook de kijkrichting van de mensen zou zijn die ik dan zou schilderen. Ja, daarom deze plek.

Jo. [00:26:16] Dus ook echt de blik of de kijkrichting van de personages die je..., de [00:26:20]mensen.....benoemt je ziet[0.1s]

Jo. [00:26:22] Ja, vooral de knielende mensen, want om eerlijk te zijn, naar de rechtstaande vrouw kijk ik dan minder dan naar de mensen op hun knieën.

Facilitator [00:26:32] Er is iets aantrekkelijk aan de mensen op hun knieën of iets wat uw aandacht trekt op z'n minst? Ja, er is iets dat gebeurt met die rechtstaande vrouw, dat dan minder...

Jo. [00:26:40] Ja, dat verlies ik dan wel meer op deze punt, maar dat vind ik ook niet erg. Mijn focus, mijn aandacht ging vooral naar de mensen op hun knieën.

Facilitator [00:26:49] Ja oké, dank je wel. Nu ga ik daar even gaan horen. Hoe is het hier?

Sa. [00:27:04] Ja, er is eigenlijk heel veel gebeurd. Eerst was mijn aandacht door de rechtstaande vrouw hier getrokken en dan was ik wat verder gaan staan, zoals El. ook zei, even zo te proberen mee te connecteren. Maar dan dacht ik ik ga eens even kijken hoe het is als ik zo een beetje leun op die zetel, dan dacht ik oh nee, [00:27:22] ik kan niet met de hand [1.2s] keihard aan het werken. Ik ga hier comfortabel doen, maar dat voelde precies echt niet goed. En dan werd ineens mijn aandacht heel hard getrokken door de vrouw die voor ons rechts knielt. Alle andere mensen op hun hurken zijn zo precies wel aan het werk en zij heeft zo'n hele voor mij wat lege blik van oh my god, What am i doing here? Zo iets, ik weet het niet, iets leeg, iets vervelends, iets onthecht, weet ik veel. En ik had er ineens ook keiveel mee te doen en ik was dan ook een beetje mijn plek aan het zoeken. En ineens kwam ik hier terecht. En dan zag ik ineens dat ik zo in het verlengde stond van van het karrenspoor, het pad en dacht ik ah ja, oké, dit is zo de weg daarnaartoe en die gaat dan ook nog verder en zit daar nog iets, dat kunnen we niet zo goed zien omdat die twee andere vrouwen daar zo voor staan. En op die weg liggen dan die schoenen die ze dan hebben uitgeschopt. Dus ik was ineens zo van oh ja, ik zit hier zo mee in de beweging van dat pad en dat vond ik wel een prettige..., alsof ik hier zo een beetje langs loop ook als toeschouwer.

Facilitator [00:28:40] Ja amai, veel gebeurd...

Sa. [00:28:42] Ik had ook veel tijd hè?

Facilitator [00:28:43] Ja, maar ook zo in het zoeken van positie, het mag niet te comfortabel, want er gebeurt hier iets anders.

Sa. [00:28:50] Niet therapeutisch doen, hè?

Facilitator [00:28:52] Nee, Maar dat is hetgeen dat ik hoor, hè? De mensen die aan het werk zijn en iets in die vrouw die knielt. Ja, en dan ook iets van beweging of richting, karrenspoor. Oké, dank je wel. Kijk even bij jullie zelf, zo we hebben iedereen wat gehoord. Is er nadat je de anderen hebt gehoord misschien een beweging, een neiging, als je uw lijf zou volgen, een nieuwe positie die je zou willen maken naar aanleiding van wat er net is gebeurd, Want we hebben elkaar dat gehoord. Dat hoeft niet, maar kijk eens wat dat die uitnodiging met jullie doet. Wil ik iets van beweging maken, iets wat gaan zitten, liggen, bewegen? Kijk maar of dat er iets gebeurt of niet.

El. [00:00:00] Ik zie niet goed wat ze juist doen, en eens als je op die handen begint te letten [00:00:03] en [0.1s] opeens alleen maar handen ziet. Alsof er zo een menigte van mensen met handen zijn. Maar ik vind, ja, ik weet nu niet of dat dit nu de meest ideale positie is om die handen goed te bekijken, omdat het er zoveel zijn. Maar ik heb wel de neiging om dichterbij te komen staan dan daarjuist in ieder geval.

Facilitator [00:00:25] Dus er komt iets van beweging. Alsof dat die handen ook constant in beweging zijn en alsof dat

El. [00:00:31] Of zo. Ja, ja, precies zo allemaal dieren of beestjes op de grond die zo van alles aan het doen zijn. Dat werken wordt zo meer benadrukt als je daar naar kijkt.

Facilitator [00:00:41] Ja, er komt iets van werken, beweging? En iets van nabijheid ook.

El. [00:00:46] Ik ben curieus om dichterbij te komen kijken wat kleiner is en dan wil je de details misschien wat beter zien.

Facilitator [00:00:54] Oké, ja, dank je wel. Eventjes hier horen.

[00:01:01] Door daarjuist van positie te veranderen viel mij ineens een kindje op achter die vrouw in het midden die rechtstaat, verscholen staat. En ik wou dat ineens zo..., ik voel dat als ik hier sta, dat ik daar zo contact mee wil zoeken, dus ben ik er blijven staan en ben ik zo naar aan het kijken, het is oké omdat het er zo een beetje angstig uitziet, en zich zo wat verschuilt achter die strenge vrouw. Dus ik ben hier om dat kindje gerust te stellen.

Facilitator [00:01:33] Oké, dus als je zegt ik ga iets belichamen, ik ga even een aspect belichamen. Dan is het het kindje of de geruststelling voor het kindje. Zoiets.

El. [00:01:40] Ik heb zo de neiging om met mijn hoofd zo te staan om misschien ook mijzelf onbewust wat kleiner te maken. En dan [00:01:51] is dat [0.2s] een geruststellende houding. Totaal niet therapeutisch.

Facilitator [00:01:59] Ja, er komt iets geruststellend, iets opvallend, altijd, dat je de geruststelling voor het kindje belichaamt. Ik ga het nu even zo noemen.

El. [00:02:07] ja en het contact wil houden. Omdat het eigenlijk ook precies naar een schilder kijkt, heb ik het gevoel. Het is de enige die echt oogcontact zoekt met de toeschouwer op dat, [00:02:20] wat mij gewoon [1.2s] is, dus voelde mij ineens heel comfortabel met daarnaar terug te kijken.

Facilitator [00:02:26] Ja, je zegt er komt contact, naar de schilder, naar de toeschouwer.

El. [00:02:32] Ik maak dan de link met de schilder, omdat ik vanuitga dat die hier staat en dat dan bij het kindje omdat de focus anders ligt, ja, is dat nu de toeschouwer, maar ik vermoed origineel de maker van het werk.

Facilitator [00:02:49] Ja, dank je wel. Even hier horen

Jo. [00:02:57] Ja, ik dacht ik ga...Ik was zo getrokken door die blik van dat meisje dat ik dacht ik ga eens daar mij wat verder in laten zakken. En ik wou zo bijna dat die naar mij keek en dan ben ik precies gaan zoeken, wat is een positie waarop dat ik die..., waar ik er zoiets van contact mee kon maken, maar dat was heel frustrerend, want ik dacht ik moet dan naar rechts, maar ja, dan keek die nog

meer weg en op den duur kon ik ze niet meer zien en op den duur waren de lampen die op het schilderij schenen zorgden ervoor dat ik daar [00:03:34] een ander [0.1s] totaal niet meer zag. Ik moest wel hier komen en ik dacht ik ga zo even zo helemaal liggen om zo die leegte, die verveling, die wanhoop, wat het ook is om dat in te voelen. En toen dacht ik ineens ah, maar je zit op haar hurken en al die andere mensen, ... Veel andere mensen zijn zo voorover gebogen. En toen viel mij ook ineens op dat die wel wat jonger is dan sommige andere mensen die zo voorover gebogen zitten en ik dacht ah ja, die staat zo op een drempel van als ik mij hier nu aan overgeef aan dat gepluk, dan is het gedaan. Dan val ik mee in deze werkende mensen die dan zo'n leven hebben van werken en eten en slapen. En dan is het gebeurd met mij en zo de onwil om daar dan zich aan over te geven en zo een soort, weet ik veel een jeugdig protest daartegen van ik wil niet, ik wil nog... Ik wil meer uit dit leven.

Facilitator [00:04:37] Oké, dus zoiets als je zegt het aspect dat een beetje door haar getrokken, haar blik getrokken. Een stukske invoelen van de leegte zoals dat je het noemt, de wanhoop, en dan kwam er een heel verhaal van waar staat hier waar? Wat gebeurt er, alsof dat je helemaal kon invoelen van waar....zoiets?

Jo. [00:05:00] Ja.

Facilitator [00:05:03] oke, en daar ga je van liggen.

Jo. [00:05:06] Ja, echt wel.

Facilitator [00:05:09] Dank je wel.

Jo. [00:05:12] [00:05:12]nog al liggende [0.0s] , maar anders, maar ik zal het tonen [00:05:15]maar weer. Het was een beetje. [5.2s] Een beetje een andere beleving dan.... Die ziet er zo wat vredig uit en ik heb absoluut niet de indruk dat dit voor deze mensen een topjob is, maar ik merk wel [00:05:37]..... [0.0s] hoe die heel gefocust op één klein dingetje bezig zijn en de wereld daarrond zo wat lijkt te verdwijnen. En ik vind die vrouw ligt daar zo het meest ontspannen en lijkt een beetje van vredig. En als ik dat dan. even projecteer naar mezelf dan denk ik dat ik heel veel behoefte heb in dit stuk van mijn leven om zo even de dingen terug kleiner en concreet te kunnen maken.

Facilitator [00:06:07] Welke positie heb jij dan gekozen?

Jo. [00:06:09] Ik probeerde dat zowat na te doen, ik denk dat dat zoiets is, ontspannen liggend en dan zowat plukken in het gras. .

Facilitator [00:06:20] Echt het mee gaan belichamen van hoe zij daar op dit moment liggen.

Jo. [00:06:25] Ja, ik heb ze gewoon nagedaan en dit perspectief gekozen omdat je ze hier eigenlijk meest direct voor mij kunt zien.

Facilitator [00:06:36] Iets vredig in alle arbeid of zo, helemaal invoelen van dat personage voor een stuk.Oké, dank je wel. Een hier horen.

Jo. [00:06:55] Mijn oog viel ook ineens op dat kindje dat met een zekere verlegenheid verscholen achter die vrouw zit. En vanaf hier heb ik er een heel goed zicht op en zit ik zelf ook veilig verscholen achter mijn bank.

Facilitator [00:07:13] Ja, iets van verscholenheid en ...ja.

Jo. [00:07:16] Ja, zo'n beetje verstoppen maar toch willen kijken.

Facilitator [00:07:20] Je zegt het ook al bijna vanachter je handen.

Jo. [00:07:24] Klopt, ja [00:07:26].... [0.0s] ik het kindje echt gewoon totaal nog niet gezien. Dat was pas toen ik terugkwam te wandelen dat het mij opviel dat daar dus nog een kind was.

Facilitator [00:07:37] En was dat iets wat meteen de aandacht trok, dat aspect?

Jo. [00:07:42] Dat wel, dat was dan weer de hyperfocus daarop.

Facilitator [00:07:45] Ja, alsof dat dan enkel nog. ...bestond of zo, het schilderij.

Jo. [00:07:50] Ja, een beetje wel.

Facilitator [00:07:54] Dank je wel.

Facilitator [00:08:01] Het sluit eigenlijk volledig aan bijJo.. Ik had ook dat kindje gezien en ik heb ook die haar positie een beetje gespiegeld, dus zij staat zo wat achter verstopt. Dus ik heb mij hier ook hier zo wat verstopt, maar ook omdat je dan, denk ik, een verbinding ermee kan maken. Zij kijkt ..., we maken oogcontact, of toch in mijn fantasie en niet zozeer om haar te troosten of dingen of zo. Wel als een kind zijn gedrag spiegelt dan kun je er ook een speels element aan toevoegen dus wat is dat kindje daar aan het doen. Ze is nog te klein om mee te werken, denk ik, hoop ik. En zo wat Ah ja, je bent verstopperke aan het spelen, ik ga even meedoen. Als ik een zotte snuit zou gaan trekken nog zou zij dan misschien, ik denk dat het meisje is, zij, ik ben dat niet zeker, dus ja, dat kind gespiegeld.

Facilitator [00:08:51] Er komt het speels en zacht verteld ook, zoiets in uw blik.

Sa. [00:08:55] Toch ook wel. Dat had ik niet in eerste instantie gezien. Ik dacht eerst aan ocharme dat schatteke, wat zit dat nu op dat veld te doen, ik vind dat helemaal niet leuk, dan dacht ik, kom even iets plezierig doen. Dat was het eigenlijk.

Facilitator [00:09:11] Ja, ja, dus iets van de blik van het kindje die blijft vastgehouden. Oké, dank je wel.

[00:09:18] Ik weet ook dat vanaf nu, als ik hier langs kom, ga ik elke keer dat kindje zien wat ik daarvoor nog eigenlijk niet zo bekeken had.

Facilitator [00:09:26] Alsof er op dit moment enkel dat heel hard opvalt.

[00:09:31] Ja, want eerst was het die sterke vrouw die daar dan ook visueel bovenuit torent. Terwijl vanaf het moment dat uw focus ergens anders ligt, zie je zelfs die vrouw niet meer.

Facilitator [00:09:46] Dank U wel. Opnieuw [00:09:49] een beetje. [0.1s] Van wat je nu hebt gehoord van de aspecten van de anderen, is er iets waar je de neiging toe hebt, zou willen onderzoeken, bewegen, iets dat gebeurt, vanuit de positie waar je nu zit? Ik ga nog heel eventjes kort rond horen. Vanuit die positie waar je nu staat of na de uitnodiging wat er eventueel is veranderd of hetzelfde is gebleven. Ik kom hier eens horen.

EI. [00:11:23] Een metertje verder heb ik precies toch meer contact met dat kind. Zoals...Je voelt zo meer dat je precies oogcontact kunt maken en dat had ik daar minder dan hier.

Facilitator [00:11:42] Oké, een beetje van ik wil dezelfde positie, maar dan nog net iets meer in de lijn van het kindje. Dank je wel.

Facilitator [00:12:02] Er is precies iets heel duidelijk aan wat er perspectief van de vrouw of het

Facilitator [00:12:09] en schoon ook, hoe dat je daarom zo bijna letterlijk blijft zitten ook. Ja, ja. Merci. Wat gebeurt er hier?

EI. [00:12:23] ja, ik voelde ook dat ik dichterbij dat kindje wou en grappig nu dat ik er nog sta, dat komt ook omdat ik slechte ogen heb, val het mij op dat een kindje helemaal geen oogcontact zoekt met de toeschouwers, maar eigenlijk naar beneden kijkt, dat zie ik er nu toch in. En ineens komt dat veel nieuwsgieriger over dan dat van daarjuist dat ik het gevoel had dat het eigenlijk heel schuw was en zich verstopte. En nu is dat eigenlijk gewoon iets aan het observeren. Zo iets dat de mensen aan het plukken zijn. Het is leuk. .

Facilitator [00:13:07] De verandering van uw positie van de nieuwsgierigheid zorgt ook dat je een andere indruk krijgt van uw personage. Ja. Oké, Merci.

[00:13:20] Ook zo [00:13:21] Same.....Difference [0.0s] . Ik wou ook niet [00:13:22] met dat [0.0s] ik dan van die positie daarachter met dat kindje bezig was, wou ik beter zien wat ik daar allemaal aan het zeggen was, want ik dacht dat het een meisje was die nog te klein was om mee te werken. En nu dat ik hier sta denk ik dat het een jongetje is die misschien wel al waarschijnlijk zal moeten meewerken. En ik dacht eerst dat er niets was, dat een mandje met patatjes of zo is, maar dan zeg ik nee, nee, dat is dat knotje van die vrouw daar beneden en dan was ik aan proberen te zien maar wat heeft dat zelf op z'n hoofd? Dat is toch niet zo'n strak zwart haar? Dus wat is dan dat hoofddeksel? En is het dan een jongetje of een meisje? Dus ik wou meer weten over dat kind eigenlijk.

Facilitator [00:14:03] Ja, en zo de aspecten errond precies, de details rond het kind, zo van wat heeft het aan, wat gebeurt er?

[00:14:11] Ja, omdat ik dacht het is een meisje, het is nog te klein en ze moet nog niet meewerken. En ik dacht hier nee, ik denk dat het anders is. Maar ik weet het niet hè.

Facilitator [00:14:20] En uw stem verandert ook.

[00:14:22] Ik weet het niet, nee, nee om te zeggen van je hebt direct zo een interpretatie, maar die interpretatie slaat meestal nergens op.

Facilitator [00:14:30] Dus wel interessant de verandering van afstand...dat er van alles gebeurt. Ja, ja, oké, Merci.

EI. [00:14:39] Ik had bij mijn vorige positie vooral het gevoel dat ik dat eigenlijk nog niet goed kon bekijken, die handen, dus. Ik moest toch wat centraler komen staan en dichterbij. En nu heb ik het allemaal beter in mijn vizier, als vrouw om het nog beter te kunnen observeren. Maar op zich is mijn blik daar op wel hetzelfde gebleven is.

Facilitator [00:14:57] Ja, oké. Dus de positie van observeren, van echt goed kunnen zien is daarin belangrijk voor jou?

[00:15:05] Ja. Alle handen goed kunnen kunnen bekijken en dat lukt vanuit deze plek goed.

Facilitator [00:15:13] Voilà. Oké, merci. Hoe is het hier.

Sa. [00:15:17] Ja, er waren twee dingen blijven hangen die ik even wou onderzoeken één was of dat ik iets van de tevredenheid van de vrouw van Ev. kon herkennen, dat is niet zo geweldig goed gelukt, en het tweede was toen Sofie zei de titel, dacht ik, ik wel eens kijken hoe het werk heet. En ah ja, ik wil wel eens kijken hoe het werk heet. En tot mijn grote verbazing is het Vlas Wieden in Vlaanderen. En ik ben de kleindochter van een vlasboer, dus ik dacht 'oh, bijzonder!'

Facilitator [00:15:49] Dus zo de ervaring van Ev. dan maakt u nieuwsgierig van kan ik daar ook iets van beleven? Dat bleek dan niet helemaal dezelfde te zijn. En dan kom je bij de titel en dan gebeurt er iets vanuit uw eigen geschiedenis van de familie.

[00:16:06] Mag ik vragen maakt het dat dan dat je direct een sterkere verwantschap daarmee voelde of niet?

EI. [00:16:10] Ja, ja, absoluut. Ik dacht oh my God, ik heb hier van alles te zeggen over hoe saai het werk van mijn grootvader is, dus dat... Niet dat heeft geplukt maar toch, dat was zo ineens iets van oh ja, maar dat dan wordt iets anders dan ineens.

Facilitator [00:16:23] Dus daar gebeurt dan van alles.

EI. [00:16:25] Ja.

Facilitator [00:16:27] Ja, Boeiend wel ja, ja. Oké, dank jullie wel allemaal voor dit stukje. Ik stel voor dat we dit nu niet meer gaan nabespreken, we hebben dat nu een klein beetje gedaan. We gaan naar de laatste oefening. Dat is wat meer opstellingenwerk waarbij we gaan kijken vanuit de beleving van één iemand. Je hebt nu een beleving vanuit je zelf gekozen, vanuit een aspect gekozen, dus eerst uzelf en daarna een aspect belichaamd. Dus gaan we straks kijken van wie heeft zin om even de beleving te delen? Ik ga daar wat vragen over stellen, maar ik ga dat wel begeleiden en dan ga ik vragen aan de andere mensen om die positie of die rol van die aspecten volgens de blik van één iemand in te nemen.

Onderzoeker [00:17:11] Facilitator, mag ik iets vragen? Zouden wij toch een kleine nabespreking kunnen doen, want ik heb gemerkt dat ben vergeten op Record te drukken tijdens dat nabesprekingsrondje. En ik heb nog wat dingen nodig, want jullie zeiden daar wel heel belangrijke dingen.

[00:17:28] Herhalen wat we net hebben gezegd.

Onderzoeker [00:17:29] Ja, of als er iets nieuws komt mag dat ook. Maar, sorry.

Facilitator [00:17:34] Dus de vraag is eigenlijk nadat je veranderd bent van wat is er gebeurd?

Onderzoeker [00:17:40] Ja of hoe was deze oefening eigenlijk?

Facilitator [00:17:43] Als dat oké is voor jullie? Je mag even zeggen als je voelt dat uw aandacht wegzakt of dat je er niet helemaal meer bij zijt, geef even een seintje, dan kijken we wat we kunnen doen.

Onderzoeker [00:18:03] Die dingen zijn net zowat gezegd hoe dat het was maar kun je nu nog iets in aanvullen of iets in verhalen als het hetzelfde was.

Facilitator [00:18:13] Over de tweede oefening.

[00:18:15] Ik zei daarjuist, in dat stukske dat niet is opgenomen, denk ik, dat ik dat jammer vond ik dat door het perspectief van iemand anders ook wou kijken, maar door die tweede oefening kon je dat dan wel doen. Dus dat vond ik wel heel fijn dat je daar zo op een andere manier daar in kunt gaan en weer ook hoort hoe anderen dan dat ook aan het doen zijn. En ja, ik vond dat heel rijk. Het is echt zot hoeveel dat je ziet.

Facilitator [00:18:45] Alsof dat en dat is de tweede keer dat je zoiets zegt alsof dat de blik van de ander of wat je hoort, die extra nieuwsgierigheid maakt of je naar een nieuwe beweging brengt of zo, klopt dat?

EI. [00:18:57] En een eerste keer voelde het alsof dat even werd afgebroken omdat we dan juist in een nieuwe positie waren gaan staan en dan daarna hebben we dat wel kunnen terug oppikken. Dus dat vond ik wel heel fijn.

Sa. [00:19:10] Ik had daarnet gezegd: ik zal nog eens even aanvullen van hoe frappant dat ik het vond dat ik zelf meteen een perspectief kies. Dat ik dat nooit heb gerealiseerd, dat je niet zomaar een neutrale toeschouwer zijt. Dat je echt in een verhaal stapt dat je zelf maakt. En dat is nu twee keer gebeurd, dat ik zo dacht dat is mijn perspectief. Maar dan door die andere [00:19:38].... [0.0s] bij te horen, wordt dat wel veel rijker. En dan komen er andere lagen bij die ik ook wil onderzoeken dan.

Facilitator [00:19:47] En tegelijkertijd kwam er daardoor iets dat je duidelijk bleef waar dat je was.

EI. [00:19:53] Ja, dat je nog duidelijker voelt van dit is wel de plek die voor mij past.

Facilitator [00:20:02] Wat voor jou duidelijk was, jullie mogen allemaal bewegen maar ik blijf.

EI. [00:20:04] Ja, ik ben benieuwd, is dat dan omdat ik zo ben? Of is het dit schilderij dat dat in mij oproept? Dat weet ik niet.

[00:20:17] Ik ben toch ook wel van anders kijken maar beter kijken, of juist misschien omdat ik daar dacht aan kindje, verstoppertje, ik ga meedoen, maar dan toch van Go eens gaan kijken. Dat is een jongetje. Dus beter kijken en daardoor van ik doe dat beter altijd, ik zou dat beter voordat ik.....Niet dat dat erg is dat dat een meisje was, maar uhm ja, dat het anders kijken en het langer kijken toch wel meestal beter en juist kijken. Ja, ja, absoluut. Alsof dat daar iets juist ja, ja of. Ja, want ik denk. Ik denk dat het een jongetje is. Naar mijn aanvoelen toch wel door mij wat meer tijd en dus ook met wat meer respect of openheid bekijken en zeggen oké dan, dat is het is misschien zo en niet zoals ik daarnet dacht.

[00:21:24] Ik ben zo helemaal op het einde nog iets dichterbij gekomen, nadat ze zeiden van het gezicht van het kind omdat ik dat van daaruit eigenlijk ook niet zo heel goed zag. Maar ik blijf wel bij mijn standpunt dat het wel echt nog een verlegen kind blijft, wat niet altijd leuk is als je zo wat dichterbij en meer zo van die gezichtsuitdrukkingen kunt zien.

Onderzoeker [00:21:53] Wat had jij daarnet gezegd tijdens ons rondje, weet je dat nog?

EI. [00:21:59] De eerste keer of de tweede keer?

Onderzoeker [00:22:03] Na de eerste oefening, ik bedoel gewoon hier toen we in het rondje zaten, wat had je toen als ervaring?

[00:22:14] Ah, dat ik nooit echt super bewust ben van de positie die ik inneem tegenover een schilderij, ik ga gewoon op de wilde boef en ik ervaar, maar niet nadenken over waarom ga ik nu hier staan en niet daar, waarom spreekt dat kind me aan en die andere mensen minder.

Facilitator [00:22:33] Terwijl er eerst iets kwam van de uitnodiging van ergens te gaan staan en dat er dan een soort van interpretatie komt, van perspectief. Of klopt het niet? Was het echt ook gaan...eerst denken van ik wil een ander perspectief nemen en dan die beweging maken.

[00:22:50] Echt gewoon bewegen en dan een ander perspectief innemen en bewust zijn van wat je aan het doen bent.

Onderzoeker [00:23:01] Dank je wel

Sa. [00:23:03] Hetgeen dat ik daarjuist had gezegd was dat ik door mijn positie te veranderen, dat het vooral voor mij die observatie van die handen verbeterde. En dat voor je feedbackrondje had ik iets gezegd van dat het vanuit mijn functie in een museum ook wel fijn is om even hier tijd voor te nemen. Iets wat je normaal gezien elke dag mee bezig zijt om andere mensen dat te laten doen en dat je dat zelf ook eens even terug kunt doen, dat dat heel heel fijn is. En ik kom nu ook tot de realisatie, er hangt hier zoveel, in de meeste musea hangt er, sorry, te veel en dat is zo fijn om even een uur één werk te mogen bekijken. Ik heb altijd zo een droom gehad van

eigenlijk zou je zo'n heel museum met vijf kunstwerken ofzo moeten hebben en dat het dat is, omdat ik toch [00:23:51] wel fijn [0.1s] om zo overprikkeld te geraken. Dus da's zo fijn dat het even enkel dit mag zijn? J

[00:24:03] Ik had daarstraks van alles gezegd, maar vooral dat ik geraakt was door de blik van dat meisje en dat dat iets zei over zo een soort wanhoop. En dat ik die dan nu wat verder was gaan onderzoeken en dat dat mij bracht bij zo een soort drempelervaring van een jong meisje dat zo zich wel of niet gaat overgeven aan de volwassen wereld van het werken en dat ook de titel van het werk mij in contact bracht met mijn eigen familiegeschiedenis van mijn opa, die een vlashandelaar eigenlijk was. Geen boer, dacht ik achteraf. Maar goed, ik zat in de boerevibe, en hoe dat het dan fijn is dat inderdaad zo dingen die jij en....Ja, dat je zegt dat die dan inderdaad ook weer een nieuw stukje openleggen.

Onderzoeker [00:25:01] Dank je wel. Goed, wil jij al iets meegeven. En nu staat het er zeker op.

Facilitator [00:25:12] We gaan zo meteen naar de volgende werk, waar we ook al zijn.

Onderzoeker [00:25:14] Dat is in het nieuwe museum.

Facilitator [00:25:20] Ja, en daarbij gaat [00:25:23] ~~het~~ [0.0s] om de opstellingswerk vanuit een perspectief nemen zoals ik al heb gezegd en daar heb ik de uitnodiging van wie wil graag [00:25:29] met de in [1.2s] haar beleving van een werk gaan invoelen. Ik ga daar wat vragen over stellen en dan ga de anderen vragen om eigenlijk vanuit die blik van die ene persoon een bepaalde positie in te nemen en je gaat dan ook geplaatst worden door die persoon in de ruimte. Maar dat ga ik zometeen allemaal begeleiden. Ook als je voelt dat is... Ik heb er geen zin in, of ik wil dat even niet doen, geef dat maar aan. Ja, de uitnodiging zelf is om te gaan invoelen. Opnieuw, ik ga het misschien straks nog zeggen, maar er is geen juist de fout als je daarin gaat invoelen van oei, ik moet dat hier nu goed doen voor de beleving van die persoon, wees daar maar niet mee bezig. Vertrouw maar op het feit dat je als je geplaatst wordt, dat dat altijd iets brengt.

Onderzoeker [00:26:14] Ja, en ook als vraagsteller, je moet niks weten over dat werk. Het is ook maar gewoon op basis van de vragen die Facilitator stelt dat we tot die aspecten van de werk komen.

Facilitator [00:26:26] Ja, dat we wat gaan meetrillen met een volgend werk. Zegt iemand Ja, ik wil wel heel graag doen wat we....

[00:26:36] Wat gaan we doen, ik vond alles tof.

Facilitator [00:26:38] De vraag is. We [00:26:39] hebben.... [0.0s] Vooral onze eigen individuele ervaring hebben gedaan. Zijn we beïnvloed geweest door wat gehoord hebben, dat heeft wat effect gehad. Nu gaan we echt gaan kijken een iemand.... De beleving van één iemand kiezen en de andere personen staan ten dienste van die beleving. Zoals met opstellingen eigenlijk, of geïnspireerd op opstellingswerk. Is er iemand die zegt...

[00:27:06] Ik wil dat doen, maar ik denk dat iedereen dat wel wil doen?

[00:27:08] Nee, ik wil liever zien hoe dat voelt om te kunnen volgen.

[00:27:14] Ik ben wel nieuwsgierig eigenlijk.

Facilitator [00:27:15] Dat is het enige wat we nodig hebben.

[00:27:18] [00:27:18] Maar ik heb wat ik wilde gister nog en er is ook niets. [2.2s]

EI. [00:27:21] [00:27:21] Dan maak ik ook geen kind. [1.7s]

Facilitator [00:27:25] Ook als je gaandeweg voel ik wil toch niet, laat dat dan maar weten, maar we kijken wel waar dat we komen.

OEFENING 2

Onderzoeker [00:33:34] Dit is wel een heel andere orde als dat van daarnet. Dat maakt deel uit van het experiment.

Facilitator [00:33:43] Ik ga zo meteen vragen om wat te gaan zitten en je al wat in te voelen, maar misschien is het goed om eerst wat tijd te [00:33:47] nemen om de ruimte te [0.0s] verkennen. Voor jou ook, K., om wat in te gaan voelen: wat is mijn beleving of indruk van het werk?

Onderzoeker [00:34:06] Ik weet iedereen is misschien wat dorstig van die ... maar we mogen niet drinken op zaal. Ja, dus we gaan daar straks onze tijd voor pakken.

Facilitator [00:34:21] [00:34:21] Dit werk gaat het worden. [0.7s] Je moet niets, maar voel het maar voor je klaar bent voor het volgende.

Facilitator [00:35:51] Ik wou jullie vragen gewoon om wat te luisteren. Je hoeft niks te bedenken, gewoon te luisteren en in te voelen. En deze keer gaat Sa. niet meedoen. K., ik ga wat met de micro over en weer. Er gebeurt al van alles.

K. [00:36:15] Ja, ik kan gewoon zeggen wat ik hier.... Ja dus als ik hier een toer doe. Ik pak altijd andere dingen. Dat zit er altijd in. Want dat is een werk, iedereen heeft daar direct, of heel veel mensen, een connectie mee. Ik vind het zelf ook fantastisch. Ook omdat het, het is altijd anders, dat ziet er geen twee seconden hetzelfde uit. Het daglicht dat hier binnen valt, een lichte dat, een donkere dag, het wordt er allemaal in

gereflecteerd. Dat is een werk waarvan je willens nillens, bewust, onbewust, je gaat daarmee in interactie. Je gaat ermee in dialoog. Vanaf het moment dat je daar komt aangelopen wordt daar in gereflecteert. Sommige mensen hebben dat al direct door en andere mensen hebben dat, maar iedereen trekt ernaartoe. Ook omdat wat is dat? je ziet iets, is dat hol, is dat bol, is dat plat, mensen gaan kijken dus dat is heel plezant een voor mezelf als bezoeker maar ook om dat te observeren hoe mensen dus qua fysiek gesproken op reageren. Geweldig. Ik probeer mensen dat ook al..., maar ik doe die oefening ook altijd nog mee, want het is altijd... ik vind ook heel plezant. De wereld wordt op zijn kop gezet. Dat prachtig dak hier maar [00:37:35] dat niet aan de bloemen. [0.6s] En ik vind dat ook, dat

maakt veel uit aan dat kunstwerk. Ik vind dat zo mooi. Hoe dat dat dak daarin.... En die kleur, die vind ik fantastisch en ook heel intrigerend. Het is precies zo, je zou kunnen zeggen een zwart gat om in te stappen en je weet niet wat er gaat gebeuren. Het is een andere wereld en de wereld die op z'n kop staat. Ik vind dat geweldig. Je plaatst aller in een ander perspectief.

Facilitator [00:38:07] Gebeurt iets? Misschien, je zegt van wat valt er mij op aan dit werk. Iets van reflectie, iets van lichtinval, hoor ik u zeggen, iets van beweging, connectie...

K. [00:38:18] Je maakt er deel van uit, je maakt er deel van uit. Dat is ook wel fijn, je kunt als kunstenaar wel zeggen het is een uitnodiging tot interactie bla bla bla. Maar hier gebeurt dat gewoon zonder dat je dat analyseert of zonder dat je daar van bewust bent.

Facilitator [00:38:34] Ja, en je merkt ook aan de manier waarop dat je spreekt alsof dat je ook nu deel ervan zijn.

K. [00:38:40] Ah ja, altijd. Iedereen.

Facilitator [00:38:47] Zo het interactieve, aan wat zie je dat?

[00:38:51] Die reflectie. Als je een voet een centimeter verzet, is het anders. Dus alles wat je als passant of toeschouwer doet, heeft direct input of impact beter gezegd op het werk zelf en ook op hoe dat wij het, als ik hiervoor ga springen en dansen, dan gaat iedereen dat werk anders zien, dan mijn fysieke impact daarop zo is. Het dus ook weer plezant om met kinderen, maar ook volwassenen. Dat is echt zo'n werk dat iedereen daar zo soms, ook heel fotografisch, heel veel mensen nemen hier foto's, dus het is een werk dat weinig mensen onberoerd laat. En je zegt hoever dat werk een fysieke impact heeft op u: elke keer terug voor mij

Facilitator [00:39:40] En wat gebeurt er dan fysiek?

K. [00:39:46] Ik vind dat wauw. Voor mij mag dat zo blijven, [00:39:46]als [0.0s] ik dat zie, ja, we komen hier op de vierde verdieping. Anish Kapoor

K. [00:39:51] Ik word daar ook elke keer weer terug naartoe.... ook omdat je bijna kan voorzien dat dat werk een impact heeft op de mensen waar dat je mee rondwandelt. Maar evengoed was ik hier alleen, ik passeer hier altijd.

Facilitator [00:40:08] Dus iets van het feit dat dat iedereen aanspreekt, dat dat fysiek ook u aantrekt, andere mensen ook aantrekt, dat iedereen aangetrokken is.

K. [00:40:16] Ja, ik vind... Ik heb er ook al zo'n ontzag voor, dat iemand dat kan maken...Hoe maak je dat?

Facilitator [00:40:29] De verwondering voor de maker ook.

K. [00:40:31] Ja, en ook om, dat weet ik dan, dat hij ook soms, hij doet heel.... Anish Kapoor doet dat vaak, ook heel veel werken in de openbare ruimte. Dit bijvoorbeeld [00:40:40]een veel grotere, [0.6s] naar de hemel gericht, de reflectie van wolken. Dus die maakt kunst. Er is toch nog vaak grote afstand tussen kunst en mensen en mij maakt het op zo'n manier dat er geen afstand is, want je maakt er deel van uit. Dat vind ik super.

Facilitator [00:40:57] Dus dat ze deel uitmaken van... het feit dat [00:41:00]... [0.0s] voorbijkomt, je zei daarnet iets over de kleur.

K. [00:41:04] Ik vind die kleur fantastisch. Soms is het bijna zwart. Soms is dat felblauw, soms is dat nachtblauw en nachtblauw, dat is toevallig één van mijn lievelingskleuren. Ik vind het zeer mooi, ook qua materiaal, hoe simpel kan het zijn. Een blauwe cirkel. En toch, je geraakt er nooit op uitgekeken.

Facilitator [00:41:26] Ja, ik hoor de interactie, ik hoor de reflectie, ik hoor connectie, ik hoor van alles. De kleur. Is er nog iets waarvan je zegt dat valt me heel hard op?

K. [00:41:43] Hetgeen dat er nu gebeurt mensen gaan kijken, gaan terug kijken, ze bukken. Dus ik had geen beter werk kunnen kiezen om te kijken hoe mensen fysiek op een werk [00:41:53]kan gebeuren. Dat is niet zo [1.2s] plezant om hier gewoon te kunnen zitten en te kijken hoe dat mensen fysiek op dat werk reageren. Ik vind het fantastisch.

Facilitator [00:42:03] Ik hoop dat het hier gaat blijven.

K. [00:42:05] Het is, denk ik, in bruikleen.

Facilitator [00:42:12] Ik ga je vragen om wat mensen te kiezen voor één van de aspecten die je net hebt gezegd en ik stel voor, en kijk maar of het klopt voor u, om iemand te kiezen voor de kleur blauw, iemand te kiezen voor de fysieke beweging en interactie die gebeurt, iemand te kiezen voor de Anish Kapoor, de maker, iemand te kiezen voor.... We hebben de kleur, We hebben fysieke beweging, we hebben de maker, wat hebben dan nog? Uw Uw nieuwsgierigheid of uw verwondering? .

K. [00:43:02] Ik ga daar niet over analyseren, ik ga dat gewoon kiezen. Ja, ik zie daar een mooi blauw in uw trui, mag ik u kiezen voor het blauw. Moet ik nu al zeggen, die

Facilitator [00:43:12] We gaan zo meteen allemaal rechtstaan en jij mag die dan kiezen en die mogen dan op één lijn naast mij komen staan. Je mag iemand kiezen voor de kleur blauw en die mag dan hier op een rij komen staan. Iedereen mag hier voorlopig op een rij komen staan en dan mag jij iedereen een positie geven ten opzichte van het schilderij

K. [00:43:44] ah, Ik moet ze een positie geven.

Facilitator [00:43:48] Volg maar gewoon en we zien wel waar we op uit komen. De fysieke interactie, zo het feit dat iedereen naartoe beweegt, daar mag je ook iemand voor kiezen.

K. [00:43:59] Ik ga jou kiezen, omdat je daarstraks was gaan liggen? Dat was de meest uitgesproken fysieke reactie.. En en daarna moest ik nog kiezen. ...

Facilitator [00:44:10] De maker,.

K. [00:44:11] De maker, Anish Kapoor en.

Facilitator [00:44:15] En uw verwondering, uw verwondering. Voilà. En jij ben ook jezelf. Dus zo meteen mag je meteen ook zelf een positie innemen in de ruimte ten opzichte van het schilderij. Wat je zo meteen mag doen is gaan staan achter de mensen, hun schouders gaan vastnemen en hun een positie geven hier in de ruimte, hoe dat voor u dat aspect voelt.

Facilitator [00:44:50] Zij representeren dat stuk van....

Facilitator [00:44:58] En zoals dat je zelf zei [00:45:00]Drie mannen die allemaal. [1.0s]

Facilitator [00:45:04] [00:45:04]Je hebt de fysieke beweging,het kleur blauw, de maker, ...[158.9s]

Facilitator [00:47:43] Ik ga overal eens gaan horen hoe het is om daar te staan en kom daarna bij je terug. Kijk goed wat het met je doet en wees [00:47:52]gerust. [0.0s] Hoe is het hier en wat voel je en wat gebeurt er in uw lijf?

[00:48:09] Wacht even dus dan ben ik nu even niet meer de maker?.

Facilitator [00:48:12] Jawel, je bent nu de maker vanuit de beleving van K. en dat vraagt wel wat oefening. Oké, maar ook vanuit de positie waar je hier staat, je hebt de rol gekregen van maker, Anish Kapoor. Hoe is het om hier vanuit die rol te staan?

Ch. [00:48:29] Toen we de opdracht kregen, dacht ik: 'ah, ze gaat me heel dicht zetten', want die moet daar fysiek mee bezig zijn geweest en die staat daar zowel mentaal als fysiek het dichtste bij. En dan trok ze mij meteen naar achter. En nu voelt het wel zo van: 'oh, ik wil daar bij hen gaan staan'. Dus het voelt een beetje alsof er een te grote afstand is met het kunstwerk.

Facilitator [00:48:53] Oké dan, als hier staat als maker, en vanuit de blik van K. voelt precies de neiging om naar voor te gaan.

Ch. [00:49:00] [00:49:01]Ik wil bij K. gaan staan. Ik wil wat [0.9s] dichterbij komen. Eigenlijk echt wel bijna in haar buurt.

Facilitator [00:49:12] oké, dank je wel. Je mag voorlopig dit blijven voelen.

Facilitator [00:49:21] Ik kom zo meteen bij jou. Blijf gewoon luisteren. De verwondering. Hoe is het hier?

Jo. [00:49:35] Goed, de verwondering is tevreden. Ik denk als verwondering zijnde, dat je me eigenlijk zo goed als overal had kunnen plaatsen voor het werk. Dat is zoals ze daarstraks zei: dat beweegt continu en je kunt op alle mogelijke manieren verwonderd worden als je ernaar kijkt. Het maakt niet uit van welk standpunt, dus ik ben hier tevreden, maar was ergens anders ook tevreden geweest.

Facilitator [00:49:55] Er klinkt iets zeer gerust in uw stem. Ik ben hier tevreden. Dit klopt als verwondering. Ja, hier is het oké. Ergens anders ook oké. Ja, precies heel oké of zo. Oké, dank je wel. De kleur blauw.

El. [00:50:15] Ik was heel nieuwsgierig naar waar ik geplaatst ging worden omdat dat heel dominant is, die kleur. En ik voel me wel echt verbonden. Ik voel mij echt blauw. Ik vind het wel moeilijk om daar op de antwoorden, van: hoe voelt dat? Want het is zo...het overkomt mij en ik laat het mij gewoon overkomen.

Facilitator [00:50:37] Ja, en dat is ook een beetje de uitnodiging. Het is een beetje van waar de positie waar je nu staat, blauw zijnde. Hoe is het om hier te staan? Ook lijfelijk zo he? Ja, en je zegt van er was iets.... Ik was nieuwsgierig waar ik ging gezet worden, maar was [00:50:56]niet [0.0s] duidelijk hier of zo.

El. [00:50:58] Dat voelt wel heel juist omdat ik zo.... Het is heel letterlijk, sta ik symmetrisch tegenover dat werk en echt direct ertegenover in de spiegel bijna....

Facilitator [00:51:09] Ja, en uw schouders gaan ook wel naar achter. Heel duidelijk, er spreekt ook iets van dominant als kleur.

El. [00:51:15] ja, ik doe dat onbewust met die schouders, omdat dat de enige kleur [00:51:22]is die het werk heeft. [0.0s]

Facilitator [00:51:28] Oké, dank je wel. Hoe is hier bij de beweging?

Ev. [00:51:36] Ik zit [00:51:37]een beetje [0.1s] op mijn honger. Ik voel mij nogal passief opgesteld. Terwijl ik heel [00:51:43]hard aan het belichamen was, wat [0.0s] ze vertelde van dat nieuwsgierige en.... Ik ben wel al het dichtste bij, dus dat vind ik fijn, maar ik wil eigenlijk nog dichterbij, er bijna proberen in te kruipen en van alle kanten proberen observeren, onderzoeken.

Facilitator [00:51:59] Onderzoeken, ja. Als je zegt van ik zit wel op mijn honger en ik wil letterlijk gaan bewegen.

Ev. [00:52:07] Ja, ik voel mij te passief, teveel toeschouwer tegenover echt die onderzoekende rol daarin. Zoals heel veel die toeschouwers hier komen, nee.

Facilitator [00:52:17] Oké, ja, dank je wel. K....

K. [00:52:26] Mag ik zo wat uitleggen hoe ik heb gekozen van wie waar te zetten of te reageren? Er zijn wel heel toffe dingen gezegd.

Facilitator [00:52:35] En het is een beetje de vraag van hoe is het om dat te horen? Welk effect heeft het bij jou?

K. [00:52:40] Top, dat is de ervaring van iedereen, dus ik heb daar nul oordeel over. Maar het is wel interessant hoe sommige dingen bevestigd worden en andere dingen niet. Dus de maker.... Ik heb heel erg getwijfeld om jou hier te zetten, dicht bij het werk, jij die het hebt gemaakt, maar dan dacht ik: nee, het moet voor de maker ook wel interessant zijn om bijna zoals een vlieg op de muur te gaan kijken, bijna stiekem, wat de impact is van dat werk op mensen die hier langskomen. En daarom heb ik u wat meer afstand gegeven, dat je toch het werk kan zien en de rest.... Ik denk ook voor de andere mensen, als ze zouden zeggen dit is het werk en dit is de maker, wow, dan ga je bijna meer naar die maker kijken dan naar het werk zelf. Dus ik heb even gedacht om jou hier te zetten en dan dacht ik:

nee, een beetje als een vlieg op de muur. En dan de kleur blauw heb ik inderdaad heel bewust heel centraal ervoor gezet. Ik heb ook wel heel duidelijk proberen te zien dat niemand in de weg stond en dus dat iedereen een goed zicht had vanuit de positie dat je staat omdat die kleur zo blauw, zo de kern is, de core van dat werk wou ik jou ook fysiek er, boenk!, in het midden voor zetten. De verwondering dacht ik ook: ja, ten eerste daar stond nog niemand, ook een beetje zo gekeken, maar ook wel omdat je dan van een andere..., dat speels element. Ik meende te zien als jij je vanuit dat standpunt zou zien, niet recht ervoor, dat er dan wat meer nog een kronkel of iets zou inzitten, waardoor dat dat nog meer de verwondering zou onderstrepen. En hier heb ik inderdaad gedacht van: oké, de meeste fysieke dingen, maar met dat je dat nu zei van: ik had er dichterbij moeten... Ik had dat moeten doen, dat was veel beter geweest. Klopt. Ja, absoluut. Ik wou je ook zetten zo in de zin van: dan kun je er ook al meer in. Maar inderdaad, ik snap helemaal wat dat je zegt. Ik had u dichterbij moeten zetten.

Facilitator [00:54:44] Oké, dank je wel. Dus er gebeurt van alles. Ik ga nog even door met alles wat er nu gezegd is geweest, of er daar iets verandert. Ja oké, dus blijf goed voelen, blijf goed luisteren.

Facilitator [00:55:02] [00:55:02]Ja, dat het zo is dat hij nog maar even verder gaat. [3.2s]

Facilitator [00:55:06] Ja, er komt een neiging, hè? Ja, we gaan dat zo meteen even onderzoeken, maar ga toch even eerst horen hier.

Ev. [00:55:15] Ja, wij zijn akkoord, dus ik heb inderdaad heel erg de neiging om nu te doen wat ik voel.

Facilitator [00:55:21] Ja, te doen wat je voelt. En je knikt ook van we zijn akkoord. Oké, ik ga zo meteen eens kijken, want er komt iets van energie, van beweging, van samen iets creëren. Maar ik ga toch eerst even horen bij de anderen. Informatie, of dat je nu hebt gehoord, is voor iets dat verandert, gelijk blijft?

EI. [00:55:47] Ik ben mij bewust dat ik daarjuist vooral bezig was met: hoe voelt dat voor mij? En nu ben ik inderdaad bewust van de maker staat ernaar te kijken. Ik ben daar een deel van. Ik voel mij meer een deel van het werk. Nu dat ik ook gehoord heb wat de intentie erachter is. Ik voel mij verbonden met iedereen die hier staat. En zelfs met mensen die rond wandelen van het museum zelf. We zijn echt een deel van dat [00:56:16]werk. [0.0s]

Facilitator [00:56:20] Je voelt je meer deel van het geheel? Er komt iets van schoonheid tussen, deel van het geheel..

EI. [00:56:28] Daarjuist vond ik het oprecht moeilijk om over na te [00:56:28]denken, want je plek wordt door iemand anders toegewezen. [0.0s] En ik wil dat gewoon op mijn [00:56:36]manier doen. [0.1s] En nu voel ik meer en meer van: ah ja, dat is kei interessant. [00:56:38]Het [0.0s] wordt heel meta. Er is niemand die dat zo ziet en ik vertegenwoordig dat. En samen met anderen worden we vertegenwoordigd. Het werk zelf wordt ook een [00:56:52]pionnetje bijna daarin.[0.4s]

Facilitator [00:56:56] [00:56:56]Alsof het werk ook deel wordt van het geheel. dank je wel [0.0s]

Ch. [00:57:04] Ja, ik vond het super interessant wat K. zei, omdat ik opeens dat heel waar vond wat zij zei en helemaal dacht: oh, dat is eigenlijk voor mij als publiekswerker een veel mooiere manier of een veel juistere manier ook om naar een kunstwerk te kijken. Om even die kunstenaar, zo van: 'ja, maar je hebt dat nu gemaakt en nu is uw taak gedaan, laat de rest nu maar zijn beleving daarop los'. En dat ik misschien vanuit een museumblik te veel kunstenaars en dan een kunstwerk... en dan de label informatie en alles wat daarbij hoort... Dat dat juist goed is, dat is de wereld ingestuurd. En dat een kunstenaar dat eigenlijk vanaf dat punt meer van op [00:57:46]een afstand [0.1s] ofzo kan bekijken. Dus het klopt meer en meer om hier te staan.

Facilitator [00:57:51] Ja ja, alsof dat, als je K. hoort, dat je denkt van ah ja, wacht even. Het is niet meer zo onjuist, maar het klopt meer als toeschouwer of [00:58:00]een geluid [0.1s] waardoor dat ik het meer kan overschouwen.

Ch. [00:58:02] Ja, ik vind haar visie gewoon ook mooier. Dus ik wil mijn visie aanpassen aan die van haar.

Facilitator [00:58:09] dus er zit iets van visie, van mezelf, die van K.. En dat dan helemaal belichamen. Oké, ja. Ben ik dan ten dienste van de blik van K.?

[00:58:17] Ja, inderdaad, absoluut.

Facilitator [00:58:20] Dank je wel. Ja. Tevreden. Verwonderd?

Jo. [00:58:33] Ja, zeker wel. Omdat iedereen rond mij blijft bewegen. Dus je blijft ook verwondering zien of zo.

Facilitator [00:58:40] Oké, het feit dat er rond jou van alles beweegt geeft zoiets van tevredenheid, van ik blijf van alles zien. Ik kan verwonderd blijven. .

Jo. [00:58:51] Klopt

Facilitator [00:58:52] Dank je wel.

K. [00:59:03] Ik hoop nu op een vraag of een instructie. Ik vroeg mij nu af: zou ik..... Ik weet het niet hoor, maar misschien heb je al een volgende vraag ongetwijfeld van: ik kan of mag ik iets aanpassen of een uitnodiging tot aanpassing?

Facilitator [00:59:21] Welke beweging zou je graag willen maken?

K. [00:59:24] Ik vraag me af... Ik heb er net een beetje te veilig gekozen, besef ik nu, omdat ik er zeker van wou zijn dat iedereen vanuit haar positie een volledig zicht op het werk houdt, zonder dat er iemand anders zou tussen staan. En ik denk als iedereen vanuit de positie nu de afstand die jij zelf kiest of geen afstand, gewoon dichterbij zou komen. Dan zou ik eens willen zien wat er gebeurt. Dus niet zozeer ten opzichte van elkaar de positie behouden, maar gewoon dichterbij komen. En je kiest zelf hoe dichterbij, of hoe verder dat je zou gaan staan of zitten. Dat zou ik interessant vinden, om te zien.

Facilitator [01:00:06] Want ik heb de neiging om iedereen dichterbij te brengen.

K. [01:00:09] Ja, maar dus wel vanuit dezelfde opstelling, zal ik zeggen.

Facilitator [01:00:13] En tegelijkertijd is er iets waardoor je initieel ook deze positie inneemt. Wat er gebeurt van alles als je de aspecten wilt spreken.

K. [01:00:22] Ja, Dus ik wil eigenlijk de kans geven om het comfortabele van de positie nu te behouden, maar ze aan te passen. Ja, ik doe instinctief zo (wijst naar Ev.).... Maar de drie anderen ook, de positie behouden, maar de afstand aanpassen.

Facilitator [01:00:42] Oké, dus je hebt een heel duidelijk beeld van dat is hoe ik het zou willen doen. Mijn uitnodiging is nu eigenlijk dat jijzelf ook een nieuwe positie inneemt om te kijken of dat iets verandert. En ik ga aan iedereen vragen om vanuit de beleving waar je nu staat ook een nieuwe positie of dezelfde positie te blijven behouden, vanuit je eigen beweging.

[01:01:04] Geen rekening houdend [01:01:04]met.... Mijn eerste vraag wat beweegt me? [26.0s]

Facilitator [01:01:30] Beweeg maar en kijk maar wat de anderen... Jij mag daar wachten, je mag daarin..... Je mag elke beweging maken die vanuit het aspect waar je nu zit, vanuit kleur, de maker, verwondering, de beweging [01:02:29]klopt voor jullie. [0.0s] Dan ga ik nog even rond horen hoe het is op die plek. Je ziet de beweging, ik hoor jou ademen.

Ev. [01:02:42] Ik wou eigenlijk daar gaan staan met mijn hoofd er bijna in, nog verder naar de streep, om echt in die wereld te kruipen. Maar wat mij dan opviel was als ik daar aankwam, was die wereld weg. Heel die reflectie was weg. Dus dat klopte niet. Ik ben gaan zoeken naar waar ik mezelf zo net nog op de rand zie en dan moest ik ook bukken om toch dicht genoeg te zijn en dan een iets actievere houding om er toch nog in te proberen gaan.

Ev. [01:03:13] Dat je zegt van die houding om er dichtbij te komen, er in te gaan, er door te gaan. daar was de neiging om te bewegen. Het klinkt precies alsof het oké is. Er komt iets minder spannends. Klopt dat?

Ev. [01:03:32] Jawel, jawel, het voelt gewoon actiever en meer betrokken [01:03:37]nog bij het werk..... [0.0s]

Facilitator [01:03:37] Hoe is het met Blauw?

EI. [01:03:50] Ik ben gaan liggen op de grond. En ik voelde zo echt dat ik mijn armen wou opendoen om de kleur meer in zijn totaliteit te laten spreken. [01:03:51]Nu [0.0s] stond ik daar vooral frontaal [01:04:04]voor. Nu lig ik er frontaal voor en voel ik mij meer verbonden met de rest. Ik [3.4s] wou eigenlijk dat ik kon vliegen, dat ik kon steigen naar boven en heel de ruimte kon inpalmen. Dus daarom ben ik op de grond gaan liggen.

Facilitator [01:04:19] Heel de ruimte inpalmen, connectie maken met de andere delen hier en bijna iets van vliegen, iets van zwevend?

EI. [01:04:28] Ja, dat je ook door de reflectie naar blauw echt in verbinding met die omgeving gaat en er ook naar kijkt als kleur, maar als reflecterende kleur.

Facilitator [01:04:40] Reflecterende kleur, connectie maken met alles dat reflecterend is?

EI. [01:04:43] Ja. Dus ik ben eigenlijk aan het zweven nu.

Facilitator [01:04:47] Aan het zweven, zalig! Dank je wel.

Facilitator [01:04:52] Verwondering.

Jo. [01:04:54] Eens langs de andere kant kijken. Daarnet was ik daar verwonderd en zag ik een andere hoek van de ruimte weerspiegeld. En door nu de andere kant kiezen is dat zo weer veranderd. Dus terug opnieuw verwonderd op een andere manier.

Facilitator [01:05:11] Ja, oké, Je zegt: ik ben verwonderd en het is fijn of zo. Ja, misschien is dat een interpretatie...

Jo. [01:05:18] Dat Klopt. Ja, inderdaad. Ik zeg het: eender waar ik zou staan, verwondering zou tevreden zijn.

Facilitator [01:05:25] Dat blijft Ja. Mooi, ja, dank je wel. De maker van het werk.

Ch. [01:05:34] Ik was heel erg aan het afwachten waar iedereen ging staan, dus ik ben echt even blijven staan om te denken: ik moet weten waar zij gaan staan en dan kan ik mijzelf daar terug achter zetten. K. heeft me helemaal gebrainwashed met haar idee, dus ik kan er ook niet meer los van komen. Maar de kunstenaar moet het echt observeren en ik merk ook in mijn redeneringen dat ik opeens niet meer zo echt met het kunstwerk bezig ben, maar heel erg met hen. En mij daar echt vooral zogezegd met publiek of met de bezoekers ofzo bezig hou en de manier waarop dat mensen zich ervoor zetten. Maar ik ben ook wel even aan het stoppen met naar het kunstwerk te kijken op de één of andere manier. En dat klopt wel.

Facilitator [01:06:14] Alsof de aspecten in de ruimte uw aandacht trekken als kunstenaar. En alsof dat [01:06:17]je...Niet alleen moeten [3.6s] bezoekers [01:06:22]zich niet [0.2s] meer met de effecten van de delen van het werk.

Ch. [01:06:25] Ja inderdaad, het effect dat het werk heeft op iedereen, de ruimte en alles errond. Maar die kleur en die belichting...dat is even weg. Daar was ik daarstraks mee bezig, maar dat is nu wel weg.

Facilitator [01:06:38] Ja oké. En ge zegt K. heeft mij gebrainwashed, hoe was het om dat te horen, hoe het was om die beleving nog eens opnieuw te horen?

Ch. [01:06:46] Ja, ik dacht daarstraks toen dat ze zei van: ja, misschien kunnen we ons straks eens verplaatsen, dan dacht ik: oh ja, dan ga ik direct naar voor staan. Maar dat klopt nu niet meer. Dat zou een soort van egocentrisch iets zijn of zo om dat te doen, omdat daar dan nu te gaan bijstaan. Dus die afstand voelt nu juist aan.

Facilitator [01:07:05] Dus die beweging in het begin oh, ik wil naar mijn werk toe, daar hoor ik thuis. En nu? maar, wacht even, dit is interessant.

Ch. [01:07:13] Ja, dit is interessanter. Dit is misschien een juistere positie voor een kunstenaar ten opzichte van zijn werk.

Facilitator [01:07:19] Zo voelt het op dit moment.

Facilitator [01:07:29] K., hoe is het hier om dit allemaal te horen?

K. [01:07:32] Ja super om te horen en om te zien ook, vooral inderdaad. Ik heb ook willen afwachten. Daarmee had ik zo wat een hoofdrol zo van een dirigent van: ik moet het zeggen. Dat was nu niet meer. Dus ik wist direct dat ik mij volledig fysiek uit heel dit stuk zou verwijderen. Maar ik wilde wel nog graag de gezichten ook wel kunnen zien en ook zo de fysieke dynamiek. Dus dat was heel mooi om dat bezig te zien in. Van Ev. wist ik dat ze dichterbij zou gaan, maar ik wist ook niet hoe. Dus dan was ik best nieuwsgierig. Heel mooi ook dat jij bent gaan liggen... Ik snap dat gevoel ook zo volledig van zo dat je ook onder een staalblauwe hemel soms kunt gaan liggen... Ik vond dat heel mooi om te zien... Voor mij klopte dan ook heel mooi. Ik vond dat zo bijna een verlenging van het kunstwerk. Ik kan niet in Anish Kapoor's hoofd kijken. Maar ik denk dat hij daar ook heel blij mee zou zijn. En daar was ik heel benieuwd inderdaad om te zien wat de maker zelf zou doen. Dus ik snap ook wel wat dat je zegt van: ja, ik vond dat wel een comfortabele positie. Ik heb mij wat verzet. En dan Jo. ook van: ja, ik was wel content maar ik ga toch eens carrément oversteken. Dus ik volgde het. Ik vond het heel mooi om dat zo te zien gebeuren en ik werd er ook voor beloofd om mezelf er uit te zetten. Want ik dacht: het gaat nu totaal niet om mij, ik ga gewoon kijken. En wat ik daar nu voor de eerste keer - echt waar, in 200 keer of meer - zag, ik ben altijd erg bezig met die reflectie van de groep in dat werk van Anish Kapoor. En nu zag ik ook zo heel mooi die andere werken die hier hangen. Dus die andere werken worden ook deel van dat werk. Dus weer nieuw [01:09:30]inzicht bijna. [0.0s] Dat doet mij dan ook meteen afvragen: 'wat zou Rik Wauters ervan gedacht hebben dat hij hier in zo'n prachtig...'. Ook iemand die zo met kleur werkt. Ik denk dat hij dat super zou vinden, maar dat zijn dan mijn gedachten.

Facilitator [01:09:42] Ja, ja, ja, dat is een nieuwe positie hier, dat overschouwen. Die werken en ook in mijn eigen belevingswereld zien bewegen, ik zal het even zo noemen. Nog ter afsluiting even vragen hoe was het om vanuit die beleving, vanuit die aspecten te zien. Hoe was het om dat te ervaren?

K. [01:10:05] Ik vond het echt fantastisch en ik denk ook dat ik dat kan gebruiken met een groep. Niet zo uitgebreid, maar wel: 'kies nu eens een positie' - ik doe dat sowieso, want je moet niet zo altijd samenblijven - 'kies je eens een positie waarin dat je dat werk het voor uw aanvoelen het beste of het mooiste kan ervaren'. Dus super, ik ga dat echt toepassen.

Facilitator [01:10:28] En hoe is het, een beetje afrondend, want je hebt wat mensen in de ruimte gezet, je hebt daarin aspecten gekozen, ik ga even herhalen, de fysieke beweging, kleur, de verwondering en de maker. Hoe is het om die te zien bewegen en om daar nu een soort van einde van de oefening aan te zien?

K. [01:10:47] Ja, ik heb eigenlijk een heel dankbaar gevoel, want ik vond dit heel mooi en heel zinvol en ik hoop dat het voor de rest ook zo was. Ook heel tof om te zien hoe iedereen er fysiek, maar ook verbaal, hoe dat dat was en hoe dat je dat aanpast of niet aanpast. Ik vond dat heel mooi.

Facilitator [01:11:05] Oké, we gaan afronden. Ter afronding ga ik vragen dat je iedereen even ontslaat uit de rol en bedankt om een deeltje van uw beleving te zijn.

K. [01:11:14] En hoe moet ik dat doen?

Facilitator [01:11:15] Een tikje op de schouder of even dat mag je persoonlijk.....

Facilitator [01:11:19] En dan nog een paar.

Facilitator [01:11:38] Wat beweging om uit die rol te komen en terug in jezelf te komen. En dan hebben we nog kort even hierna bespreken hoe dat dit was om daarna of moeten we?

Facilitator [01:11:46] [01:11:46] Ik vraag mij alleen af of dat dat hier niet wat te lawaaiig is om na te bespreken. Hoe ervaren jullie dat? [4.8s]

Facilitator [01:11:55] Oh dat is door die dingen, Het is hier veel rustiger in het echt, ik hoor hierdoor... Ik dacht kunnen die elkaar wel horen, maar het is eigenlijk super rustig.

Facilitator [01:12:04] Wel heel erg veel geluid. Het is maar alles.

[01:12:08] Ik hoor ook heel de tijd die poep. Dat was heel dominant in mijn oren.

Facilitator [01:12:22] Er zijn ook twee nabesprekingen. Dit een beetje vanuit die ervaring, die oefening om dat af te ronden. En dan is er nog een nabespreking van het experiment op zich en dat gaan we misschien ergens anders doen, maar misschien hier nog even iets kort een nabespreking.

NABESPREKING OEFENING 2

Facilitator [01:12:41] Willen jullie zitten of staan? Wat willen jullie doen?

Facilitator [01:12:45] Staen even. Eerste indrukken? Hoe was het om dat te doen? om dat te ervaren? Wat heb je meegemaakt, lief, beleefd?

K. [01:12:57] Ik heb al veel gezegd dus ik moet zwijgen.

Facilitator [01:12:59] Ja, ik vond het soms moeilijk om in mijn rol te blijven, omdat ik op meta niveau ging van hoe zou dat dan zijn met andere groepen? Dus ik weet niet of dat veel mensen dat hebben. Het was heel dankbaar dat jij, vind ik, de posities in het verhaal aangaf omdat je daar met heel veel passie over kon vertellen. Dus dat maakt het ook wel gemakkelijker om mijn rol aan te nemen. En ik voelde mij heel goed gecast aangezien ik soms een heel beweeglijk persoon ben, dus ik had wel direct iets van hier kan ik wel iets mee. Ik denk dat ik er nog dieper in had kunnen gaan. Dat is mij nu niet gelukt.

Facilitator [01:13:43] Merci om dit te zeggen. Er is iets van [01:13:43]even meta die iets van het kind geleerd hadden. [1.4s]

[01:13:52] Ik wil mij daarbij aansluiten. In de eerste oefening zat ik echt in dat schilderij, met die tweede was ik heel de tijd ook aan het projecteren van zou dat met jongeren zijn die niet zo mondig zijn? dat ik veel...

Facilitator [01:14:04] komt van metadenken.

[01:14:06] En, ja, ik herken dat wel, er was nog iets dat ik.... Ja, ik heb mij ook afgevraagd hoe dat zijn met een ander werk, met een veel figuratiever werk, dat je daar meer naar figuren gaat grijpen. Ik denk ergens dat dat ook met dit experiment te maken heeft, dat dit abstract is en dat vind ik wel heel mooi, dat wij ook zo abstracte aspecten representeren en ik vroeg mij weer heel de tijd af van hoe zouden kinderen daarmee omgaan? Zouden die dat niet heel moeilijk vinden of juist niet? Dus een beetje meta en een beetje
[01:14:45]erin. [0.0s]

Facilitator [01:14:45] Zegt misschien ook wel iets over hoeveel dat het ook wel vraagt om daar in te gaan. rol te gaan en ook hier, inderdaad, vanuit jullie achtergrond denk ik dat metastuk, maar ook wel iets, misschien van dit moment, deze oefening. [01:15:00]Zodat misschien [0.2s] ook wel vraagt...

Facilitator [01:15:01] En de blik van buiten komt ook heel de tijd binnen, ik moest ook echt lachen met een mevrouw die iets had van wat gebeurt er hier. Dat pak je ook mee.

Facilitator [01:15:11] [01:15:11]Ja, dat vraag ik [0.2s] dan, als dat in een ruimte is waar niks anders gebeurt, geeft dat weer iets anders.

K. [01:15:19] Als ik daar even mag op inpikken. Dat vond ik heel interessant. Ook als ik toch iets klein nog mag... hoe dat andere mensen erop reageren, ik zou dan zo denken oh, is dit een experiment bezig? ik hier eerbiedwaardig rond gaan, er was zo één man, ik lag daar op de grond, en die kwam zo echt 10cm langs uw voet en ik dacht serieus En dacht ik die denkt gewoon, die zijn hier fysiek aanwezig en ik ben hier ook fysiek..., ik vond dat wel grappig. Je hebt dat misschien niet.....

Facilitator [01:15:47] Ik had dat niet door ...

K. [01:15:56] Ik vond dat geestig, die man die zo, ik dacht straks struikelt die over ons

[01:15:58] Performance

Facilitator [01:15:59] Ja en er was ook wel een vrouw die het letterlijk is komen vragen en die kwam zo nog eens naar mij en dan zo kijken precies of ik zo een antwoord ging geven..

Facilitator [01:16:06] Ja. Hoe was het voor jullie?

[01:16:12] Ik voel mijn rol de verwondering niet zo moeilijk om daarin te kruipen. Want verwondering is alom en ik ben zelf ook als persoon snel verwonderd. Maar moest je mij de kleur blauw geven of zo, dat had ik moeilijker gevonden. Ja, dat is zo nog abstracter of zo. Ja, geen idee hoe ik mij zou moeten voelen als kleur blauw.

K. [01:16:35] Ik vermoed was er iemand die liever een andere rol, want ik heb dat nu heel spontaan, heel organisch gekozen, was er iemand die dacht: 'ik had liever gehad dat ze mij dat had gegeven.'? Of kropen jullie er zo direct in?, vroeg ik mij af.

Facilitator [01:16:56] Dat is ook interessant aan de methodiek is een beetje vertrouwen op het feit dat dat wel ergens klopt of zo, maar het is wel een boeiende vraag.

Facilitator [01:17:10] Ik had in het begin zo van wat vragen die nu van mij? Ik moet mij voorstellen alsof ik de kunstenaar ben vanuit uw blik.

Facilitator [01:17:16] Ja, het vraagt wel wat, absoluut.

Facilitator [01:17:19] Ik was aan het denken, ik ga gewoon iets zeggen en ik hoop dat het ergens op slaat. Maar ik begreep het wel. Maar het was veel om in mijn hoofd zo te plaatsen van oké, waar willen ze eigenlijk naar toe? En dan na een tijd zie je dat zichzelf en op de een of andere manier voel je dan toch gevoelsmatig wel aan waar jullie naartoe willen en wordt het juist wel heel interessant. En ik ben eigenlijk verrast hoeveel ideeën dat er opeens in mijn hoofd met uw beeld en dat mijn beeld en mijn professionele blik naar kunstenaars toe en mijn frustratie soms naar kunstenaars toe en alles wat dat daar... Dacht ik oh, Ch., laat het zitten.

Facilitator [01:17:58] Er kwam van alles mee binnen.

Facilitator [01:17:59] Ja, daar kwam veel meer los bij mij dan ik had gedacht. Gewoon door twee keer op een positie ten opzichte van een kunstwerk te gaan staan vind ik wel eigenlijk indrukwekkend wat dat opeens in uw hoofd kan doen borrelen, dat is wel heel tof om te doen.

Facilitator [01:18:16] Oké, dan denk ik dat we dit...

Facilitator [01:18:19] Wou jij nog iets aanvullen?

[01:18:22] Gewoon dat ik dat ook ontroerend vond. Dat je zo ...dat wij ons allemaal als poppetjes opstelden tegenover u en dat had iets heel... Zeker omdat we daarjuist allemaal vanuit ons eigen hoofd mochten denken. Ja, en ineens was dat zo, ik kan niet op het woord komen... Nederig? En ook veel vertrouwen.

K. [01:18:50] Dat wou ik net zeggen, vertrouwen. Ik voelde dat ook zo van vertrouwen en iedereen doet me, en je voelt van het is goed, het is niet goed, het is sowieso goed en ja....

[01:19:02] [01:19:02]Ja, dat begrijp ik. [1.4s]

[01:19:05] Je moet er niet over nadenken. Zij gaat dat wel beslissen en zich aan mij ergens zetten. En dan zal ik wel denken wat ik erbij voel.

K. [01:19:12] Mag ik nog één ding zeggen? Dat is echt voor mij een heel belangrijk inzicht. In de opleiding museumgids of stadsgids werd er toch heel erg terecht gehamerd op de positionering van de groep. Waar zit uw groep? En dikwijls in de stad of in het museum heeft dat te maken met zie dat je niet te dicht staat, en ziet dat de rest nog kan circuleren, dus heel functioneel, wat belangrijk is, maar ze moeten nog er een ander luik aan toevoegen of ik ga dit nu toch doen voor mij omdat die positionering van de groep of de individuele bezoeker, de belangrijkste positionering is wat is voor u de beste positionering om te kijken? En dat kan dan daar of daar of daar zijn, dus ik ga dat echt..., ik ga dat echt actief gebruiken. Zeker weten! Ja, echt wel. .

Facilitator [01:20:06] Wil jij nog iets zeggen als opservator in het kort gewoon, niet....

Sa. [01:20:11] Ik heb echt alleen maar dingen opgeschreven in functie van de methodiek en de begeleiding, dus ik ga die gewoon achteraf bespreken. Maar het was wel heel mooi om jullie bezig te zien en te zien hoe alles op elkaar reageerde en ook de inleving waarmee dat jullie dat hebben gedaan. Dat was fijn om te zien, dank u wel

Sa. [01:20:32] Dan gaan we nu nog even het interview voor het onderzoek...

Facilitator [01:20:35] Ja, de vraag is ja, wij kunnen nog niet in het atelier binnen, maar ook niet waar dat die blauwe slangen liggen, daar kunnen wij ook nog niet binnen?

museummedewerker [01:20:45] Het is daar open atelier. Als er toevallig niemand is, ja, dan kan dat, maar in principe, de deur staat wel open, mensen mogen binnenkomen.

Facilitator [01:20:53] Ah ja, oké.

museummedewerker [01:20:54] Ik weet niet of er veel families zijn die er nu van gebruik maken.

Facilitator [01:20:58] Maar sowieso gaat het, denk ik, daar wel een goeie plek zijn om even te zitten. Als we niet daar kunnen zitten, zetten we ons daar ergens in het museum? Ja, oké, dan gaan we terug naar daar. Ik vind dat precies iets [01:21:13]mystische..... [0.0s] Ja.

Facilitator [01:21:16] [01:21:16]Graag doen we dat dan. [0.6s]

Facilitator [01:21:23] All Right, dit is al gelukt. Ja, super, dank u wel! In Skopje was mijn camera uitgevallen. Maar ik moest begeleiden en opnemen en... alles. Ik had dat zo aan mijn gsm gehangen toen. Oké.

[01:21:55] De kortste weg is met de lift?

Facilitator [01:21:58] Zullen we met de lift gaan of willen jullie met de trap?

Facilitator [01:22:00] De lift is prima.

Facilitator [01:22:02] De lift.

K. [01:22:03] De derde Verdieping, dan heb je nog een stukje behind... .

Facilitator [01:22:08] De gids komt boven.